

UMDE DİNİ TETKİKLER DERGİSİ

UMDE JOURNAL OF RELIGIOUS INQUIRIES

Cilt/Volume: 7, Sayı/Issue: 1 (Temmuz/July 2024): 025-048

4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğrencilerinin Harfler Köyü Çizgi Filmiyle Elif-Ba Harfleri Öğretimine Yönelik Bir Eylem Araştırması*

An Action Research on Teaching the Letters Elif-Ba to 4-6 Year Old Quran Course Students with the Harfler Köyü Cartoon

Rahime Çelik**

Dr.Öğr.Üyesi, Fırat Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Din Eğitimi Bölümü

Associate Professor, Fırat University, Faculty of Theology, Department of Religious Education

Elazığ, Türkiye

rkavak@firat.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-4068-4155>

Ayşe Yıldız

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni

Religious Culture and Moral Knowledge Teacher

Elazığ, Türkiye

aysegulyildiz43@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0000-5380-9987>

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types: Araştırma Makalesi / Research Article

Makale İşlem Süreci / Article Processing

Geliş Tarihi / Date Received: 17 Mayıs/May 2024

Kabul Tarihi / Date Accepted: 2 Temmuz/July 2024

Yayın Tarihi / Date Published: 31 Temmuz/July 2024

Atıf / Citation

Çelik, Rahime-Yıldız, Ayşe. "4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğrencilerinin Harfler Köyü Çizgi Filmiyle Elif-Ba Harfleri Öğretimine Yönelik Bir Eylem Araştırması". *UMDE Dini Tetkikler Dergisi* 7/1 (Temmuz/July 2024), 25-48. <https://doi.org/10.54122/umde.1485618>

İntihal / Plagiarism

Bu makale, iTenticate yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

This article has been scanned by iTenticate. No plagiarism detected.

Etik Beyan/Ethical Statement

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. Çalışmaya başlamadan önce Fırat Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulundan 08.12.2022 tarihli ve 12831 Sayılı izin alınmıştır.

It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited (Rahime Çelik, Ayşe Yıldız). Before starting the study, permission dated 08.12.2022 and numbered 12831 was obtained from the Ethics Committee of Social and Humanities Research of Fırat University. (Rahime Çelik, Ayşe Yıldız).

Yayıncı / Published by

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/ Nevşehir Hacı Bektaş Veli University

Lisans Bilgisi / Lisence Information

Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0

Yazar Katkıları / Author Contributions

Çalışmanın Tasarlanması / Conceiving the Study: RÇ (%60) AY (%40)

Veri Toplanması / Data Collection: RÇ (%50) AY (%50)

Veri Analizi / Data Analysis: RÇ (%65) AY (%35)

Makalenin Yazımı / Writing up: RÇ (%65) AY (%35)

Makale Gönderimi ve Revizyonu / Submission and Revision: RÇ (%65) AY (%35)

* Bu çalışma 1919B012207406 numaralı "4-6 Yaş Grubunda Harfler Köyü Çizgi Film Tekniğinin Elif-Ba Öğretimine Etkisi" isimli 2209-A TÜBİTAK Projesi kapsamında yapılmıştır. Projeye destek veren TÜBİTAK yetkililerine teşekkür ederiz/This study was carried out within the scope of 2209-A TUBITAK Project named 1919B012207406 "The Effect of Harfler Köyü Cartoon Technique on Teaching Elif-Ba in the 4-6 Age Group". We would like to thank TUBITAK supporters who supported the project.

** Sorumlu Yazar/Corresponding author

Öz

Günümüzde teknolojik gelişmelerin her alanda kullanımının yaygınlaşmasıyla eğitimde görsel materyallerin önemi oldukça belirgin hale gelmiştir. Bu sebeple gelişen öğretim teknolojilerinin din eğitimi alanında da kullanılması önem arz etmektedir. Öğretim teknolojileri arasında etkili olan araçlardan biri de çizgi filmidir. Bu çalışmanın problem cümlesini “Harfler Köyü” çizgi filmi ile Elif-Ba harfleri öğretimine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır. Araştırma nitel desenle planlanıp yürütülmüş olup, verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Elazığ Polatlar Camisine bağlı 4-6 yaş Kur’an Kursuna devam eden 12 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışma grubu amaçlı örneklem türlerinden ölçüt örneklem ile seçilmiştir. Çalışma grubu seçilirken kursun fiziksel yapısı, öğrenci sayısı ve kursun ulaşılabilir olması ölçüt olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin çizgi filmde yer alan kavramları öğrenme düzeylerini test etmek amacıyla bir görüşme formu hazırlanmıştır. Yapılan görüşmeler sonucu elde edilen veriler, NVIVO 8 programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada, Harfler Köyü çizgi filminin 4-6 yaş Kur’an Kurslarında kullanılabilecek bir materyal olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, 4-6 Yaş Kur’an Kursları, Elif-Ba Öğretimi, Çizgi Film, Harfler Köyü.

Abstract

Nowadays, with the widespread use of technological developments in every field, the importance of using visual materials in education has become quite evident. For this reason, developing teaching technologies should also be used in the field of religious education. One of the effective tools among instructional technologies is cartoons. The problem statement of this study is "What are the students' opinions about the application of teaching Elif-Ba with the Harfler Köyü cartoon?" The research was planned and carried out with a qualitative design, and content analysis method was used to analyze the data. The study group of the research consists of 12 children aged 4-6 who attend the Quran course affiliated with Elazığ Polatlar Mosque. This study group was selected by criterion sampling, one of the purposeful sampling types. When selecting the study group, the physical structure of the course, the number of students and the accessibility of the course were determined as selection criteria. An interview form was prepared to test the students' level of learning the concepts in the cartoon. The data obtained as a result of the interviews were analyzed with the NVIVO 8 program. The study concluded that the Harfler Köyü cartoon is a material that can be used in Quran Courses for 4-6 year olds.

Key Words: Religious Education, Quran Courses for 4-6 Years Old, Alif-Ba Teaching, Cartoons, Harfler Köyü.

Giriş

Günümüzde teknolojik gelişmelerin her alanda kullanımının yaygınlaşmasıyla eğitimde görsel materyallerin kullanımının önemi oldukça belirgin hale gelmiştir. Teknoloji, eğitim alanında önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda öğretim teknolojileri hızla değişmekte kitle iletişim araçlarının eğitimde etkisi hızla artmaktadır. Kitle iletişim araçlarından televizyon ve internet günümüzde etkili olan araçlardır. Gelişen öğretim teknolojilerinin din eğitimi alanında kullanılması gerekmektedir. Teknolojinin yaygın ve örgün din eğitimi kurumlarına entegre edilmesine ihtiyaç vardır.

Türkiye Cumhuriyeti’nde dini hizmetlerin yürütülmesinden sorumlu olan Diyanet İşleri Başkanlığının önemli görev alanlarından biri 4-6 yaş Kur’an kurslarıdır. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından açılan 4-6 yaş Kur’an kurslarının amacı, “çocukların İslam dininin

değerlerinin insan hayatına anlam kazandıran olgulardan biri olduğunu fark etmelerini ve Kur'an-ı Kerim'i ses ve şekil olarak tanımlarını" sağlamaktır.¹

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından açılan 4-6 yaş Kur'an kurslarının açılması ile birlikte din eğitimi verecek öğretmenlerin hem teorik hem de pratik alanda iyi yetiştirilmesi gündeme gelmiştir. Öğreticilerde dini- ahlaki gelişim, iletişim, öğrenme ve öğretme gibi konularda iyi yetişmiş olma şartı önem arz etmektedir Bu çerçevede okul öncesi din eğitimi veren öğretmenlerin gelişen teknoloji ile teorik ve uygulama alanlarında farklı öğretim yöntem ve teknikleri bilmeleri önemlidir.² Bu bağlamda 4-6 yaş Kur'an kurslarında çalışan öğretmenlerin kullanabilecekleri etkili öğretim materyallerinden biri çizgi filmidir. Çizgi film, sözlükte "Bir konuyla ilgili olarak karakterlerin hareketlerini belirtecek biçimde art arda çizilmiş resimlerden oluşan sinema filmi" olarak tanımlanmaktadır.³ Çocuklara yönelik olarak hazırlanan bir medya içeriği olan çizgi filmlerde çizgi film kahramanlarının inanış şekilleri ve kutsal saydıkları şeyler çocuklar tarafından kolaylıkla benimsenebilmektedir. Çizgi filmlerde tasarlanan karakterler ve hayal gücü ile oluşturulan dünya, çocukların kendilerini bu kahramanlarla özdeşleştirmelerine sebep olmuştur. Günümüzde çizgi filmler; üretim, dağıtım, gösterim gibi birçok alanda büyük gelişmeler kaydederek önem kazanmıştır.⁴

Günümüzde çocukların, televizyon programlarında en çok çizgi film izledikleri çeşitli bilimsel araştırmalarla ortaya konulmuştur.⁵ Çizgi filmlerin eğitim alanında kullanılmasına yönelik yapılan araştırmaların sonuçları incelendiğinde genel olarak çizgi filmlerle yapılan öğretimlerin öğrencilerin başarısını olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.⁶ Çizgi filmler, merak uyandırıcı olması ve öğrencilerin derse olan ilgilerini artırması nedeni ile eğitimciler tarafından tercih edilmektedir.⁷ Okulöncesi dönemdeki çocuklar, görsel ve işitsel öğeleri

¹ Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu). (Ankara 2014).

² Cemal Tosun - Fatma Çapcıoğlu, "4-6 Yaş Kur'an Kursları Öğretim Programının Dini Gelişim Kuramları Çerçevesinde İncelenmesi", *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi* 5/5 (01 Aralık 2015), 705-720.

³ TDK Sözlük, "Çizgi Film", (07 Aralık 2023).

⁴ Elçin Selin Hacibektaşoğlu, *Kültürel Çalışmalar ve Çizgi Filmlerin Çocuk İzleyici Üzerindeki Etkileri Araştırmaları* (İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2014), 20-44.

⁵ Aytekin Can, *Okulöncesi Çocuklara Yönelik Televizyon Programları İçinde Çizgi Filmlerin Çocukların Gelişimine ve İletişimine Etkileri* (İstanbul: Marmara Üniversitesi, Doktora Tezi, 1995), 61-100; Zeynep Kaya - Mustafa Uzoğlu, "Çizgi Filmlerin Eğitim Alanında Kullanılmasıyla İlgili Yapılan Çalışmaların İncelenmesi", *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* 16/Eğitim Ve Toplum Özel Sayısı (31 Aralık 2020), 6194-6214.

⁶ Zennure Abdüsselam, *Fen Öğretiminde Çizgi Filmlerin Etkisi: Kuvveti Keşfedelim Örneği* (Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2013), 74-76; Necmi Aytan - Hayrettin Tunçel, "Yabancılar Türkçe Öğretiminde Çizgi Film Kullanımı", *International Journal Of Languages' Education* 1 (01 Ağustos 2015), 235-235; Mithat Ekinci, *Altyazılı Animasyon Filmlerinin İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Dinlenme Becerileri Üzerindeki Etkisi* (Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017), 109-112.

⁷ Asiye Berber vd., "Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Eğitimde Çizgi Filmin Kullanımına İlişkin Görüşleri", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 20 (Nisan 2019), 465-492.

birlikte içermeleri sebebi ile bu dönemde çizgi filmleri tercih etmektedir.⁸ Çizgi filmler soyut olan kavramları somutlaştırarak öğrenilmesine katkı sunan etkili öğretim materyalleridir.⁹ Bir öğrenme aracı olarak çizgi filmler duygusal ve bilişsel yönleri desteklemektedir. Öğrencilerin hayal gücü ve öngörülerinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır.¹⁰

Çizgi filmler çocukların olumlu davranış göstermelerine de yardımcı olmaktadır.¹¹ Çocuklar çizgi filmleri izlerken zihinlerinde geçen olayları yeniden kurgulayarak filmdeki kahramanla özdeşim kurarak yeni bir dünya oluştururlar.¹² Çizgi filmler çocukların yeni bir dil öğrenmelerine de olanak sağlamaktadır.¹³ Çizgi filmler, öğrencilerin dil bilgisi ve konuşma becerilerini destekleyen önemli materyallerdir. Ayrıca çizgi filmler aracılığı ile çocuklar yeni bir dil öğrendiklerinde kelime dağarcıkları genişlemektedir.¹⁴

Çizgi filmlerin eğitim alanında kullanılmasının avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır. Bu noktada öğretmen rolü devreye girmektedir. Öğretmenin öğrenme sürecini iyi bir şekilde planlayıp yürütmesi gerekir. Çizgi film kullanarak ders işleyen öğretmenlerin teknik bilip öğretme amaçlarına uygun bir şekilde bu tekniği kullanması gerekmektedir.¹⁵

İlgili literatüre bakıldığında çizgi film tekniğinin din ve değer eğitimi alanında kullanıldığına yönelik çalışmalar olduğu görülmüştür: Örneğin yapılan bir çalışmada Diyanet TV çizgi filmlerinin din eğitimine katkısı açısından incelenmiş, "Dedemin Öyküleri" ve "Yusuf'un Dünyası" adlı çizgi filmler analiz edilmiş ve bu çizgi filmlerde çocukların dini gelişimine katkıda bulunan içeriklerin tasarlandığı sonucuna ulaşılmıştır.¹⁶ Yapılan başka bir çalışmada Rafadan Tayfa adlı çizgi film, milli ve evrensel değerler açısından incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda bu çizgi filmde milli ve evrensel kök değerlerin tamamına yer verildiği

⁸ Can, *Okulöncesi Çocuklara Yönelik Televizyon Programları İçinde Çizgi Filmlerin Çocukların Gelişimine ve İletişimine Etkileri*, 61-100.
⁹ Uğur Gezer - Ayşe İşcan, "Sosyal Bilgiler Dersinde Çizgi Film Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi", *Anadolu Journal Of Educational Sciences International* 13/2 (31 Temmuz 2023), 521-544.
¹⁰ Nimer Abuzahra Vd., "Using Cartoon In Language Classroom From A Constructivist Point Of View", *Arab World English Journal (Awej) Special Issue On Call* 3 (2016), 229-245.
¹¹ Ömür Sadioğlu Vd., "Değerlerin Öğretiminde Çizgi Filmler: Rafadan Tayfa Örneği", *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 19/3 (30 Aralık 2018), 240-251.
¹² Deniz A. Güler, "Soyutun Somutlaştırılması: Çizgi Filmlerin Kültürel İşlevleri" *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı*, ed. Haluk Yavuzer-Mustafa Ruhi Şirin. (İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 2013), 207-216.
¹³ Suparta Rasyid, "Using Cartoon Movie to Improve Speaking Skill", *Research In English And Education Journal* 1/2 (2016), 161-168.
¹⁴ Uswatun Hasanah - Akhmad Ali Mirza, "The Effectiveness Of English Cartoon Movie Towards Vocabulary Score" (International Conference: Role of International Languages Toward Global Education System, Indonesia: Iam Palangka Raya, 2016), 100-119; Zulfadli A Aziz - Rina Sulicha, "The Use Of Cartoon Films As Audio-Visual Aids to Teach English Vocabulary", *English Education Journal* 7/2 (2016), 141-154.
¹⁵ Rasyid, "Using Cartoon Movie To Improve Speaking Skill", 161-165.
¹⁶ Semra Çinemre, "Diyanet Tv Çizgi Filmlerinin Din Eğitimine Katkısı Açısından İncelenmesi", *Hitit İlahiyat Dergisi* 20/1 (30 Haziran 2021), 81-108.

görülmüştür.¹⁷ Bu alanda yapılan bir diğer çalışmada ise "Rafadan Tayfa" adlı çizgi filmde yer alan değerler tespit edilerek bu çizgi filmde manevi değerlere yer verildiğine dikkat çekilmiştir. Yapılan bir diğer çalışmada ise TRT Çocuk Kanalı'nda yer alan çizgi filmlerdeki eğitimsel mesajlar analiz edilmiştir.¹⁸

4-6 yaş Kur'an Kurslarında Elif-Ba öğretimi yapılarak öğrencilere harf tanıtımı yapılmaktadır. 4-6 yaş aralığında bulunan çocukların gelişim dönemleri düşünüldüğünde onların sıkılmadan eğlenerek ve kalıcı bir şekilde Elif-Ba öğrenmeleri gerektiği aşikârdır. Bu nedenle farklı öğretim, teknik ve yöntemlerle 4-6 yaş dönemindeki çocuklara eğitim verilmesi çok önemlidir. Bu materyallerden biri de çizgi filmidir. Ülkemizde okul öncesi kurumlarda çizgi film yönteminin kullanılmasına yönelik araştırmalar mevcuttur. Fakat yapılan bu araştırmalar arasında 4-6 yaş Kur'an kurslarında çizgi film tekniğinin pratik alanda kullanımına yönelik çalışma bulunmamaktadır. Ayrıca çizgi film yöntemi ile Elif-Ba öğretimine yönelik de bir çalışma yapılmamıştır. Bu araştırmanın alandaki bu açığı kapatacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın problem cümlesini "Harfler Köyü çizgi filmi ile Elif-Ba harfleri öğretimine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?" sorusu oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarının din eğitimi alanında çalışma yapan akademisyenlere, 4-6 yaş Kur'an Kursu hocalarına ve din eğitimi alanına ilgisi olan bireylere katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırma sonucunda elde edilecek olan bulguların konu ile ilgili yapılacak olan diğer çalışmalara katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı "Harfler Köyü çizgi filmi ile Elif-Ba harfleri öğretimine ilişkin 4-6 Yaş Kur'an Kursu öğrencilerinin görüşlerini tespit etmektir. Araştırmanın alt soruları şunlardır:

- Harfler Köyü çizgi filmi ile Elif-Ba harfleri öğretiminde öğrencilerin olumlu buldukları yönler nelerdir?
- Harfler Köyü çizgi filmi ile Elif-Ba harfleri öğretiminde öğrencilerin olumsuz buldukları yönler nelerdir?
- Harfler Köyü çizgi filmi ile Elif-Ba harfleri öğretiminde öğrencilerin öğrendikleri harfler nelerdir?

1. Araştırmanın Yöntemi

¹⁷ Şener Şentürk - Ayfer Keskin, "Rafadan Tayfa Çizgi Filminin Milli ve Evrensel Değerler Açısından Değerlendirilmesi", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 20 (05 Nisan 2019), 143-157.

¹⁸ Uğur Demiral vd., "Çizgi Filmlerde Verilen Eğitimsel Mesajlar; TRT Çocuk Kanalı Örneği", *Journal Of International Social Research* 9/45 (2016), 536-545.

1.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel desenle planlanıp yürütülmüştür.

1.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın yöntemi eylem araştırmasıdır. Eylem araştırması çalışmada ortaya çıkan problemlerin anlaşılması ve çözümlenmesi amacıyla araştırmacının yaptığı araştırma sürecini içermektedir. Araştırma ve sürecin birlikte yürütüldüğü eylem araştırması uygulamadaki sonuçların doğrudan araştırılmasına imkân tanımaktadır.¹⁹

1.3. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Elazığ Polatlar Camisine bağlı 4-6 yaş Kur'an Kursuna devam eden 12 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örneklem türlerinden ölçüt örneklem ile seçilmiştir. Çalışma grubu seçilirken kursun fiziksel yapısı, öğrenci sayısı, öğreticinin nitelikleri ve kursun ulaşılabilir olması ölçüt olarak belirlenmiştir. Katılan Öğrencilerin özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcı Özellikleri

Öğrenci	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10	Ö11	Ö12
Cinsiyet	K	K	K	E	E	K	E	K	E	E	K	E
Yaş	6	5	5	6	6	6	5	6	5	6	5	6

1.4. Veri Toplama Süreci ve Veri Toplama Aracı

Çalışmaya başlamadan önce etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Veriler 03.02.2023 ile 03.05.2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmada veri toplamak amacı ile görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme "sözlü veri toplama tekniği" olarak tanımlanmaktadır.²⁰ Araştırma öncesi sorular önceden hazırlandığı için çalışmada yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme öncesi velilere çalışma hakkında bilgi verilmiş ve veli onam formları imzalatılmıştır. Görüşme tekniği uygulamasının yapıldığı çocuklar 5 ve 6 yaşları arasında olması ve çocukların okuma yazma bilmemeleri sebebi ile tercih edilmiştir. Öğrencilere 8 hafta boyunca anlatılan konunun yapısına uygun olarak günde 1 ya da 2 çizgi film izletilmiş ve yapılan uygulamaya yönelik öğrenci görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

¹⁹ Ali Yıldırım - Hasan Şimşek, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2011), 78-83.

²⁰ Niyazi Karasar, *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (Ankara: Nobel Yayıncılık, 2009), 119-140.

Öğrencilerin çizgi filmde yer alan kavramları öğrenip öğrenmediklerini test etmek amacıyla araştırmacılar tarafından bir görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken 1 ölçme-değerlendirme uzmanı, 1 dil uzmanı, 3 okul öncesi öğretmeni ve 2 din eğitimcisinin uzman görüşlerine başvurulmuştur. Görüşme formunda öğrencilerin izledikleri çizgi filmde yer alan Elif-Ba harflerini öğrenip öğrenmedikleri, çizgi filmde beğendikleri ve beğenmedikleri yönler, öğrencilerin akıllarında kalan bilgiler ve çizgi filmi eğlenceli bulup bulmadıklarına yönelik görüşleri sorulmuştur. Hazırlanan formda 5 tane soru bulunmaktadır. Araştırmada kullanılan Harfler Köyü ile ilgili bilgilere aşağıda yer verilmiştir:

Diyanet TV YouTube kanalında 52 kısa bölüm halinde yayınlanan; yapımcılığını İsa Doğmuş, yönetmenliğini Kenan Aktaş'ın, senaryosunu ise Müberra Bilgiç'in üstlenmiş olduğu Harfler Köyü çizgi filmi 4-6 yaş grubundaki çocuklara Elif-Ba'yı öğretmeyi hedeflemektedir. Harfler Köyü çizgi filminin kısa bölümler halinde hazırlanmasının nedeni 4-6 yaş grubu çocukların dikkat sürelerinin göz önünde bulundurulmasıdır. Çizgi filmde Kur'an-ı Kerim harfleri, Zehra Nine, Osman, Tilki, Alaca ve Kara Karga, Yunus Balığı, Gül, Karınca, Öğretmen Arı, Menekşe, Neşeli Bulut, Mavi Araba, Ay Dede, Hüdhüd Kuşu, gibi karakterler yer almaktadır. Çizgi filmin ilk 20 bölümünde Kur'an-ı Kerim harflerinin her biri birer nesne ya da o harfle ilgili kelimeler kullanılarak (Elif harfi "elma" sözcüğü, Dal harfi "deve" sözcüğü, Ra harfi "radyo" nesnesi vs.) harfleri öğretmek ve akılda kalıcılığını arttırmak amaçlanmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin gelişim seviyeleri dikkate alınarak sadece ilk 20 bölüm izletilerek öğrencilerden veri toplanmıştır. Harfler Köyü Çizgi filmine ait bazı bilgilere aşağıda yer verilmiştir. Çizgi filmde ses temelli bir yaklaşımla öğretilmek istenen harf veya hareketler ilgili konu ile ilgili benzeyen sesle başlayan bir nesne ile sembolize edilmiştir. Çizgi filmde yer alan karakterler, harfler ve harflerin sembolize edildiği karakterler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Harfler Köyü Çizgi Filmi Bölümlerindeki Konu ve Karakterler

BÖLÜM KARAKTERLER VE KONU

1	<i>Elif harfi, (Emektar eşek), Be (Bebek Ayı) harfi bu bölümde yer almaktadır. Elif harfinin öğretimi için elma sembolü kullanılmıştır.</i>
2	<i>Be, Te ve Se harfleri arasındaki farklılıktan yola çıkılarak Be harfinin öğretimi sağlanmıştır.</i>
3	<i>Mavi bisiklet ve Te harfi, bölümde yer alan karakterlerdir. Te harfinin öğretimi için "tekerlek" nesnesi kullanılmıştır.</i>
4	<i>(Peltek) Se harfi ve Serçe kuşu karakter olarak yer almaktadır. Se harfinin öğretimi için "sepet" ifadeleri kullanılmıştır.</i>

5	<i>Karakterler: Cim harfi, Ceketli Cıvcıv. Bu bölümde; Cim harfi, (Kalın) Ha harfi ve Ha harfi arasındaki farklılıklardan yola çıkılarak "Cim" harfinin öğrenimi sağlanmıştır.</i>
6	<i>Karakterler: Ha harfi, Elif harfi, Emektar (eşek). Ha harfinin öğretimi için "havuç" kelimesi kullanılmıştır.</i>
7	<i>Karakterler: (Kalın) Ha harfi, Serçe kuşu, Karanfil çiçeği. Kalın Ha harfinin öğretimi için "halı" kelimesi kullanılmıştır.</i>
8	<i>Karakterler: Dal harfi, Zel harfi, Baba Deve, Yavru Develer. Dal harfinin öğretimi için "deve" kelimesi kullanılmıştır. Dal ve Zel harfinin birbirinden farklılıktan yola çıkılarak ilgili harflerin öğretimi hedeflenmiştir.</i>
9	<i>Karakterler: Ra harfi, Te harfi, (Kalın) Ha Harfi. Ra harfinin öğretimi için "radyo" kelimesi kullanılmıştır. Ra ve Ze harfinin benzerliği üzerinde durulmuştur.</i>
10	<i>Karakterler: Ra harfi, Ze harfi Cim harfi. Ze harfinin öğretimi için "zeytinli kek" kelimesi kullanılmıştır.</i>
11	<i>Karakterler: Sin harfi, Şin harfi, Re harfi, Sincap. Sin harfinin öğretimi için "sincap" kelimesi ile öğretilmeye çalışılmıştır. Şin harfi ise "şeker ve şemsiye" kelimeleri kullanılarak öğretilmiştir. Şin harfi ve Sin harfinin birbiri arasındaki farklar ortaya konularak harflerin öğretimi hedeflenmiştir.</i>
12	<i>Karakterler: Sad harfi, Dat Harfi. Sad harfinin öğretimi için "sahur" kelimesi, Dat harfinin öğretimi için ise "davul" kelimesi kullanılmıştır.</i>
13	<i>Karakterler: Za harfi, Ta harfi, Dal harfi ve Zel harfi. Ta harfinin öğretimi için "tavşan" kelimesi, Za harfinin öğretimi için ise "zarf" kelimesi kullanılmıştır.</i>
14	<i>Karakterler: Ayn harfi, Ğayın harfi, Ay Dede, Uçan Araba. Ayn harfinin öğretimi için "ay" kelimesi kullanılmıştır. Ayn ve Ğayın harfi arasındaki farklar bu bölümde ortaya konulmaya çalışılmıştır.</i>
15	<i>Karakterler: Kaf harfi, Fe harfi, Anne Karınca, Minik Karınca. Kaf harfinin öğretimi için "karınca" kelimesi, Fe harfinin öğretimi için ise "fener" kelimesi kullanılmıştır.</i>
16	<i>Karakterler: Kef harfi, Lam harfi, Mavi Kelebek. Kef harfinin öğretimi için "kelebek ve kafes" kelimeleri kullanılmıştır.</i>
17	<i>Karakterler: Lam harfi, Kef harfi, Leylek Amca. Lam harfinin öğretimi için "leylek" kelimesi kullanılmıştır.</i>
18	<i>Karakterler: Nun harfi, Mim harfi, Kaf harfi. Nun harfinin öğretimi için "nar" kelimesi, "Mim" harfinin öğretimi için ise "merdiven ve marangoz" kelimeleri kullanılmıştır.</i>
19	<i>Karakterler: Vav harfi, Hemze, Elif harfi, He harfi. Vav harfinin öğretimi için "vazo" kelimesi, "He" harfinin öğretimi için ise "helikopter" kelimesi kullanılmıştır.</i>
20	<i>Karakterler: Ye harfi, Yengeç Ailesi (Minik Yengeç, Baba Yengeç). Ye harfinin öğretimi için "yengeç" kelimesi kullanılmıştır.</i>

1.5. Verilerin Analizi

Nitel verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucu elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra NVIVO 8 programı ile analiz edilmiştir. İçerik analizinin amacı verileri çözümleyecek kavramlara ulaşmaktır. İçerik analizinde toplanan veriler kavramsallaştırılıp düzenlenir ve sonra veriler açıklanmak amacıyla temalara ayrılır.²¹ İçerik analizinden sonra elde edilen veriler raporlanıp

²¹ Yıldırım - Şimşek, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 227-241.

yazılmıştır. Katılımcı görüşleri tırnak içerisinde verilerek elde edilen kategori, alt tema ve kodlara yönelik çizilen şemalarla sunulmuştur.

1.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Bu araştırmada geçerlik ve güvenirliliği sağlamak için şu çalışmalar yapılmıştır: Çalışmanın iç geçerliği için araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu araştırma öncesi uzman görüşüne sunulmuştur. Araştırmacılar, uzman görüşleri doğrultusunda formun uygunluğu ve soruların açıklığı gibi konularda gerekli düzenlemeleri yapmıştır. Görüşme öncesinde ve sırasında katılımcılara gerekli bilgiler verilmiştir. Bu aşamada velilerle Kur'an Kursu öğreticisi ile beraber bir toplantı yapılmış ve veli onam formlarını imzalamaları istenmiştir. Çocuklarla görüşmeler her çizgi film uygulamasından sonra bireysel olarak yapılmıştır. Görüşmeleri araştırmacılar ve Kur'an Kursu hocası yapmıştır. Görüşme süreleri on beş ila yirmi dakika arasında değişmektedir. Dış geçerliği sağlamak için araştırmanın uygulama süreci detaylı bir şekilde çalışmada aktarılmıştır. Görüşmelerde verileri sağlıklı bir şekilde elde etmek amacıyla ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Bu durum da çalışmanın iç güvenirliliğini artırıcı bir rol oynamıştır. Ayrıca elde edilen veriler başka iki araştırmacı tarafından okunarak kod, tema ve kategorilerin uygun olup olmadığına yönelik görüş alınmıştır. Bu kodlayıcılar arasındaki uyumu tespit etmek amacı ile Miles ve Hüberman katsayısı hesaplanmış aradaki uyum %89 olarak tespit edilmiştir. Bu oran nitel çalışmalar için yeterli olarak kabul edilmektedir.²²

2. Bulgular

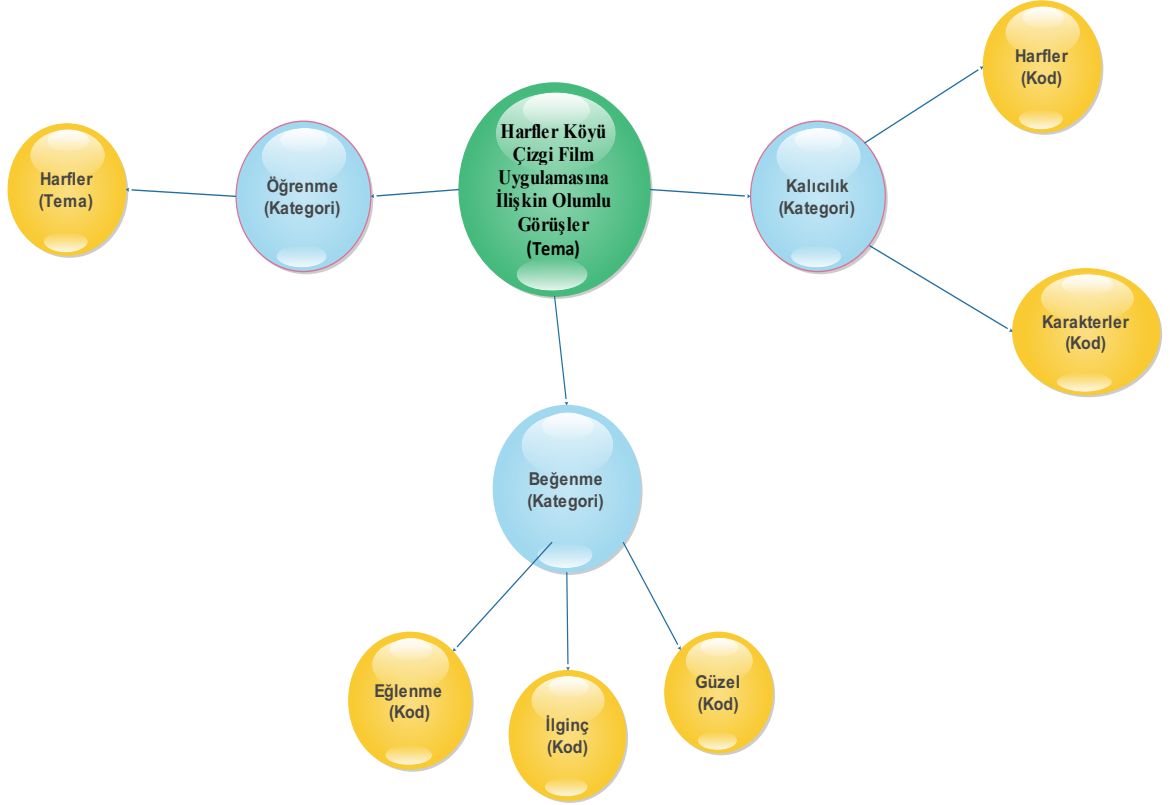
4-6 yaş Kur'an Kursu öğrencilerin Harfler Köyü çizgi filmi ile Elif-Ba harfleri öğretimine yönelik görüşlerine ilişkin iki tema belirlenmiştir. Bunlar; "Harfler Köyü çizgi filmi ile Elif-Ba harfleri öğretimine ilişkin olumlu görüşler" ve "Harfler Köyü çizgi filmi ile Elif-Ba harfleri öğretimine ilişkin olumsuz görüşler" olarak aşağıda modeller halinde sunulmuştur.

4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğrencilerinin Harfler Köyü Çizgi Filmi İle Elif-Ba Harfleri Öğretimine Yönelik Görüşleri

4-6 Yaş Kur'an Kursu öğrencilerinin Harfler Köyü çizgi filmiyle Elif-Ba harfleri öğretimine yönelik görüşlerine ilişkin belirlenen ilk kategori tema, "Harfler Köyü çizgi film

²² Ali Baltacı, "Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli", *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 3/1 (29 Haziran 2017), 1-14.

uygulamasına ilişkin olumlu görüşler” ile ilgilidir. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda oluşturulan bu temanın üç alt teması olduğu belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1: Harfler Köyü Çizgi Film Uygulamasına İlişkin Olumlu Görüşler Modeli

Öğrencilerin Harfler Köyü çizgi film uygulamasına ilişkin olumlu görüşleri incelendiğinde; en fazla görüşün öğrenmek alt temasına ilişkin olduğu görülmektedir. Diğer alt temalar ise kalıcılık ve beğenmek olarak belirlenmiştir.

Öğrenme

Öğrencilerin Harfler Köyü çizgi film uygulamasına ilişkin olumlu görüşler temasında katılımcıların en fazla öğrenmek alt temasında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu alt temanın kodları; Elif, Be, Te, Se, Cim, Ha, Kalın Ha, Dal, Zal, Re, Ze, Sin, Şin, Sad, Dat, Ta, Za, Ayın, Ğayın, Fe, Gaf, Kef, Lam, Mim, Nun, Vav, He ve Ye harfleridir.

Elif Harfi: Araştırmaya katılan katılımcılardan **Ö1:** “Elif aklımda kaldı, oyuncak ayı çok tatlıydı.” ifadesiyle uygulama sonrasında elif harfini öğrendiğini ifade etmiştir. Benzer şekilde katılımcılardan **Ö7:** “Elif harfi ile elmayı öğrendim.”, diyerek uygulamada elif sesinin

elma sembolü ile verildiğini vurgulamıştır. Nitekim Harfler Köyü çizgi filminin birinci bölümünde Elif harfinin öğretimi için elma sembolü kullanılmıştır.

Be Harfi: Harfler çizgi filmini izleyip görüş bildiren katılımcılardan bazıları Be harfini “Bebek” kelimesi ile öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan **9:** “Be harfini çok iyi öğrendim, Bebek ayıya beşik verdi be harfi”, diyerek görüşünü belirtmiştir. Ayrıca katılımcılardan **Ö11** de “Be harfi aklımda daha iyi kaldı, bebek ayı çok tatlıydı, bebeğin be’sini öğrendim.”, diyerek görüşünü açıklamıştır.

Te Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden biri Te Harfi’dir. Katılımcılardan **Ö3:** “Tekerleklerden söz dinlemeyip kendi başlarına gitmeleri üzerine Te harfi onları kurtardı, Tekerleğin “te”sini öğrendim.”, şeklinde görüş bildirmiştir. Benzer şekilde **Ö12:** “ Te harfi aklımda çok kaldı, tekerlek kelimesi ile bu harfi öğrendim”, diyerek görüş bildirmiştir. Nitekim çizgi filmin üçüncü bölümünde Te harfinin öğretimi için "tekerlek" nesnesi kullanılmıştır.

Se Harfi: Harfler çizgi filmini izleyip görüş bildiren katılımcılardan bazıları Se harfini “Sepet” kelimesi ile öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan **Ö1:** “Se harfini öğrendim, sepet ile Se harfi güzel de söylemesi çok zor.”, şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Aynı şekilde **Ö4** ise “Te harfini öğrendim, Se harfi de uçmayı öğretti serçeye.”, diyerek görüş bildirmiştir. Harfler Köyü çizgi filminin dördüncü bölümünde (Peltek) Se harfi Serçe kuşu karakter olarak yer almaktadır. Se harfinin öğretimi için "sepet" ifadeleri kullanılmıştır.

Cim Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden biri Cim harfidir. Katılımcılar çizgi film uygulamalarından sonra Cim harfini Cıvciv karakteri ile öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerden **Ö4:** “ Bu çizgi filmde Cim harfi cıvcive yardım etti, onu öğrendim.” diyerek Cim harfini cıvciv kelimesi ile vurgulamıştır. Benzer şekilde **Ö12** ise “Cim vardı çiçeklere su veriyorlardı. Cıvcive yardım etti.” şeklinde görüşünü açıklamıştır. Katılımcıların görüşlerine paralel olarak çizgi filmin beşinci bölümünde Cim harfi ve Ceketli Cıvciv arasında geçen diyaloglar bulunmaktadır.

Ha Harfi: Araştırmaya katılan katılımcılardan **Ö5:** “Ha harfini öğrendim, ha harfi hasta oldu.”, ifadesiyle uygulama sonrasında ha harfini öğrendiğini ifade etmiştir. **Ö10** ise “Ha harfi çiçekleri suladı, bu harfi öğrendim”, diyerek görüşünü ifade etmiştir. Harfler Köyü çizgi filminin altıncı bölümünde Ha harfinin öğretimi için "havuç" kelimesi ve "Hapşu" ifadesi

kullanılmıştır. Ancak uygulamaya katılan öğrencilerin ha harfini “havuç” ve “hapşu” kelimesinden ziyade hasta kelimesi ile öğrendikleri görülmektedir.

Kalın Ha Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden biri Kalın Ha harfidir. Katılımcıların uygulama sonrasında Kalın Ha harfini öğrendiklerine ilişkin bazı referans cümleleri şunlardır: **Ö9:** “Ha, Cim ve Kalın Ha harfleri vardı çiçekleri suluyorlardı.”, **Ö11:** “Cim, Ha ve Kalın Ha harflerini öğrendim. Ha ve Kalın Ha harfini öğrendim, baloncukları patlatmaya çalıştılar.”, **Ö12:** “Ha, Kalın Ha, Cim vardı çiçeklere su veriyorlardı.”

Harfler Köyü çizgi filminin yedinci bölümünde Kalın Ha harfinin öğretimi için “halı” kelimesi kullanılmıştır. Ancak yapılan görüşmelerde öğrenciler Kalın Ha harfini öğrendiklerini ifade etmişler ancak herhangi bir kelime ile çağrışım yapmamışlardır.

Dal Harfi: Katılımcılardan bir tanesinin uygulama sonucunda öğrendiği harf Dal harfidir. Katılımcı bu konu ile ilgili görüşünü şu şekilde ifade etmiştir: **Ö12:** “Hemze, Dal harfi, He harfi ve Vav harfini öğrendim.”

Harfler Köyü çizgi filminin sekizinci bölümünde "Dal" harfinin öğretimi için "deve" kelimesi kullanılmıştır. Ancak katılımcı herhangi bir kelime ile çağrışım yapmadan Dal harfini öğrendiğini ifade etmiştir.

Zel Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden olan Zel harfine ilişkin görüşleri şu şekildedir: **Ö3:** “Zel harfini öğrendim, Dal harfine benziyor ama noktalı”, **Ö2** ise “Zel harfi çok tatlıydı, aklımda kaldı.”, diyerek görüşünü bildirmiştir. Harfler Köyü çizgi filminin sekizinci bölümünde Dal ve Zel harfinin arasındaki farklar üzerinde durulmuştur. Yapılan uygulamada katılımcı öğrencilerin birçoğunun bu farkı anladığı görülmektedir.

Ra Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden olan Ra harfine ilişkin görüşleri şu şekildedir: **Ö3:** “Ra harfine zeytinli keki yapamadı Ra harfi, onu öğrendim. Cim harfi geldi Ra harfi ve Ze harfine yardım etti.” **Ö7:** “Ra harfi radyoyu tamir edemedi onu anlayamadım.”

Harfler Köyü çizgi filminin dokuzuncu bölümünde Re harfinin öğretimi için “radyo” kelimesi kullanılmıştır. Katılımcılardan **Ö7**, Re harfini radyo kelimesi ile öğrendiğini ifade etmiştir.

Ze harfi: Harfler Köyü çizgi filmini izleyip görüş bildiren katılımcılardan bazıları Ze harfini “Zeytin” kelimesi ile öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan **Ö3:** “Ze harfi zeytinli kek yapmasına şaşırđım o zordu.” cümlesi ile görüşünü ifade etmiştir. Ayrıca **Ö5:** “Zeytinli kek yaptı Ze harfi, Ra harfi keki çok seviyormuş.”, diyerek ze harfi ile zeytin kelimesini çağrışım yaparak öğrendiğini ifade etmiştir. Nitekim Harfler Köyü çizgi filminin onuncu bölümünde Ze" harfinin öğretimi için "zeytinli" kelimesi kullanılmıştır.

Sin Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden Sin harfidir. Katılımcılardan **Ö1,** “Şin Kur’an okurken sin harfini kaldırdı. Bu bölümde Sin ve Şin harfini öğrendim” diyerek görüş bildirmiştir. **Ö4** ise “Sin harfine şekerı attılar uyandı noktaları 3 tane oldu.”, şeklindeki ifadesiyle sin ve şin harfi arasındaki farkı öğrendiğine yönelik görüş bildirmiştir. Nitekim çizgi filmin on birinci bölümünde Şin ve Sin harfleri arasındaki farklar ortaya konularak harflerin öğretimi hedeflenmiştir.

Şin Harfi: Harfler Köyü çizgi filmini izleyip görüş bildiren katılımcılardan bazıları Şin harfini “şeker ve şemsiye” kelimeleri ile öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan **Ö4:** “Şin harfinin şemsiyesinin üzerine 3 tane şeker olduğunu öğrendim.”, diyerek görüşünü açıklamıştır. Benzer olarak **Ö12 :** “Şin harfine şeker getirdiler, Şin harfini bu bölümde öğrendim”, diyerek görüşünü belirtmiştir. Nitekim çizgi filmin on birinci bölümünde Şin harfi şeker ve şemsiye kelimeleri ile öğretilmeye çalışılmıştır.

Sad Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden olan Sad harfine ilişkin görüşleri şu şekildedir: **Ö3:** “Sad ve Dat harflerini öğrendim aklımda kaldı.”, **Ö4 :** “Sin, Şin, Sad, Dat ve Elif harfleri aklımda kaldı.”

Harfler Köyü çizgi filminin on ikinci bölümünde Sad harfinin öğretimi için "sahur" kelimesi kullanılmıştır. Ancak katılımcılardan herhangi biri sahur kelimesi ile Sad harfini öğrendiğine dair görüş bildirmemiştir.

Dat Harfi: Harfler Köyü çizgi filmini izleyip görüş bildiren katılımcılardan bazıları Sad harfini “davul” kelimesi ile öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bu konudaki bazı referans cümleleri şu şekildedir: **Ö3:** “Dat harfinin sahurda davul çaldığını öğrendim.”, **Ö9:** “Dat harfi davul çalıyordu bayramda yaşlı Ze harfinin bayramını kutladılar.” Nitekim çizgi filmin on ikinci bölümünde Dat harfinin öğretimi için “davul” kelimesi kullanılmıştır.

Ta Harfi: Harfler Köyü çizgi filmini izleyip görüş bildiren katılımcılardan bazıları Ta harfini “tavşan” kelimesi ile öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan **Ö8:** “Ta harfini öğrendim, tavşan denize gitti.”, diyerek görüş bildirmiştir. Benzer şekilde **Ö9** ise “Ta harfi ve tavşan denize girdiler, izin almadan söz verdiler ama sözünü tutmadılar, bu bölümde Ta harfini öğrendim”, cümlesi ile görüşünü açıklamıştır. Harfler Köyü çizgi filminin on üçüncü bölümüne bakıldığında Ta harfinin öğretimi için "tavşan" kelimesinin kullanıldığı görülmektedir.

Za Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden biri Za harfidir. Katılımcılardan **Ö6:** “Za harfi rüzgârlı havalarda dışarı çıkmayın dedi, Za harfini öğrendim.”, diyerek görüş bildirmiştir. **Ö10** ise “Za harfini öğrendim, onları denizden kurtardı.”, şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Harfler Köyü çizgi filminin on üçüncü bölümünde Za harfinin öğretimi için ise "zarf" kelimesi kullanılmıştır. Ancak araştırmaya katılan öğrencilerden zarf kelimesi ile Za harfini öğrendiğini ifade eden katılımcı bulunmamaktadır.

Ayn Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden biri Ayn harfidir. Katılımcılardan **Ö3:** “Ayn ay dede ile sohbet ediyordu.”, diyerek Ayn harfi ile ay dede kelimesini öğrendiğini ifade etmiştir. Benzer şekilde **Ö8:** “Yıldızlar Ayn harfi ile top oynadılar onlara parlak bir hediye gönderdiler, bu defa Ayn harfini öğrendim.”, cümlesi ile görüşünü ifade etmiştir. Nitekim Harfler Köyü çizgi filminin on dördüncü bölümünde Ayn harfinin öğretimi için "ay dede " kelimesi kullanılmıştır.

Ğayn Harfi: Harfler Köyü çizgi filmini izleyip görüş bildiren katılımcılardan bazıları Ğayn harfini bu çizgi filmi izleyerek öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan **Ö3:** “Yıldızlarla Ğayn harfi çok oynadı. Dalga ile mücadele ettiler. Ğaynı öğrendim bu derste. Ayınla beraber.”, diyerek görüşünü ifade etmiştir. **Ö7** ise “Araba Ayn harfini götürdü. Ğayn harfi de oradaydı. Bu ikisini öğrendim. İkisi benziyor ama Ğayn şapka takmıştı.”, diyerek görüşünü söylemiştir. Harfler Köyü çizgi filminin on dördüncü bölümünde Ayn ve Ğayn harfleri arasındaki farklar ortaya konulmaya çalışılmıştır, katılımcılardan bazılarının bu farkı anladıkları görülmektedir.

Fe Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden biri Fe harfidir. Katılımcıların bu harfi çizgi film izledikten sonra öğrendiklerine yönelik referans cümleleri şu şekildedir: **Ö6:** “Kaf harfi Fe harfi ile beraber ağaçtan kurtardı karıncayı.” **Ö12:** “Küçük karıncayı ağaçtan Kaf ve Fe harfi kurtardı.”

Fe harfinin öğretimi Harfler Köyü çizgi filminin on beşinci bölümünde yer almaktadır. Bu bölümde Fe harfinin öğretimi için ise "fener" kelimesi kullanılmıştır. Ancak araştırmaya katılan öğrencilerden fener kelimesi ile fe harfini öğrendiğini ifade eden katılımcı görüşü bulunmamaktadır.

Kaf Harfi: Harfler Köyü çizgi filmini izleyip görüş bildiren katılımcılardan bazıları Kaf harfini “karınca” kelimesi ile öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Uygulamaya katılan öğrencilerden **Ö4:** “Kaf harfi onu buldu ağacın üstünden indirdi, Kaf harfini öğrendim.”, diyerek görüşünü bildirirken **Ö12:** “Küçük karıncayı ağaçtan Kaf ve Fe harfi kurtardı.”, diyerek görüşünü bildirmiştir. Harfler Köyü çizgi filminin on beşinci bölümünde "Kaf" harfinin öğretimi için "karınca" kelimesi kullanılmıştır.

Kef Harfi: Harfler Köyü çizgi filmini izleyip görüş bildiren katılımcılardan biri Kef harfini “kelebek” kelimesi ile öğrendiklerini ifade etmiştir. Katılımcılardan **Ö3:** “Kef harfi kelebeği yakaladı ve kafese koydu.”, diyerek görüşünü ifade etmiştir. Çizgi filmin on altıncı bölümünde “Kef” harfinin öğretimi için "kelebek ve kafes" kelimeleri kullanılmıştır. Katılımcı sadece Kef harfi ile kelebek kelimesini eşleştirerek öğrendiğini ifade etmiştir.

Lam Harfi: Harfler Köyü çizgi filmini izleyip görüş bildiren katılımcılardan bazıları Lam harfini “leylek” kelimesi ile öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan **Ö5:** “Yaşlı Leylek lam harfini baston yapmıştı. Kelebekler gözlüğünü ve bastonunu getirdiler. Lam harfini kurtardılar. Lamı öğrendim.”, diyerek görüşünü açıklamıştır. Benzer şekilde **Ö7:** “Lam harfini yaşlı leylek baston zannetti kelebekleri çağırdı ve gözlüğünü ve bastonunu getirdiler. Lamı öğrendim.”, cümlesi ile görüşünü ifade etmiştir. Nitekim Harfler Köyü çizgi filminin on yedinci bölümünde Lam harfinin öğretimi için "leylek" kelimesi kullanılmıştır.

Mim Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden biri Mim harfidir. Katılımcılardan **Ö4:** “Kediyi ağaçtan kurtardı Mim harfi, onu öğrendim.”, diyerek görüşünü belirtmiştir. Benzer şekilde **Ö11** ise “ Kedi gürültüden ağaca tırmandı mim harfi onu kurtardı. Mimi öğrendim.”, diyerek görüşünü ifade etmiştir. Harfler Köyü çizgi filminin on sekizinci bölümünde "Mim" harfinin öğretimi için ise "merdiven ve marangoz" kelimeleri kullanılmıştır. Ancak katılımcılardan bu çağrışımla Mim harfini öğrendiğini ileri sunan herhangi bir görüş çıkmamıştır.

Nun Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden biri Nun harfidir. Katılımcılardan **Ö4:** “Nun harfi, onu öğrendim.”, diyerek görüşünü belirtmiştir.

Benzer şekilde Ö10 ise “ Nun ve Mim harfini öğrendim.”, diyerek görüşünü ifade etmiştir. Harfler Köyü çizgi filminin on sekizinci bölümünde Nun harfinin öğretimi için ise "nar" kelimesi kullanılmıştır. Ancak katılımcılardan bu çağrışımla Nun harfini öğrendiğini ileri sunan herhangi bir görüş çıkmamıştır.

He Harfi: Harfler Köyü çizgi filmi izleyip görüş bildiren katılımcılardan bazıları He harfini “helikopter” kelimesi ile öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Ö3 kodlu katılımcı “Vazo kırıldı ve He harfi helikopteri düşürdü onu öğrendim.”, diyerek görüşünü ifade etmiştir. Ö10 ise “He harfini helikopterden öğrendim.”, diyerek izlediği bölümde He harfini öğrendiğini vurgulamıştır. Katılımcılara izletilen çizgi filmin on sekizinci bölümünde katılımcı görüşlerine paralel olarak “He” harfinin öğretimi için ise "helikopter" kelimesi kullanılmıştır.

Vav Harfi: Harfler Köyü çizgi filmi izleyip görüş bildiren katılımcılardan ikisi uygulama sonrasında Vav harfini öğrendiklerini ifade etmişlerdir: Ö9: “Ye harfi ve Vav harfi aklımda kaldı.” Ö12: “ Vav harfini öğrendim.” Katılımcılara izletilen çizgi filmin on dokuzuncu bölümünde Vav harfinin öğretimi için “vapur” kelimesi kullanılmıştır. Katılımcılardan ikisinin Vav harfini öğrendiği ancak çağrışım yapan vapur kelimesi ile öğrenmedikleri görülmektedir.

Ye Harfi: Katılımcıların uygulama sonrasında öğrendikleri harflerden biri Ye harfidir. Katılımcılardan Ö4: “Yengeç ve Ye harfi aklımda çok kaldı.”, diyerek Ye harfini öğrendiğini ifade etmiştir. Aynı şekilde katılımcılardan Ö6: “Ye harfi kayıyordu noktalarıyla o aklımda kaldı.”, cümlesi ile Ye harfini öğrendiğini ve Ye harfinin iki noktasının olduğunu fark ettiğini ifade etmiştir. Ye harfinin öğretimi için "yengeç" kelimesi kullanılmıştır.

Beğenme

4-6 yaş grubu Kur'an kursu öğrencilerinin Harfler Köyü çizgi filmi uygulamalarına yönelik olumlu görüşler temasında yer alan kategorilerden biri beğenmedir. Beğenme kategorisinin kodları ise; güzel, ilginç, eğlenmedir.

Öğrencilerin Harfler Köyü çizgi film uygulamasına ilişkin olumlu görüşlerini “beğenmek” alt teması ile ilişkilendiren Ö3: “Çok beğendim güzeldi.”, diyerek düşüncesini açıklamıştır. Benzer şekilde Ö6: “Evet çok güzel bir çizgi filmi, çok beğendim.”, şeklideki açıklaması ile Harfler Köyü çizgi filmine yönelik görüşlerini ifade etmiştir. Ö8 ise “Çok beğendim çok güzeldi” diyerek Harfler Köyü çizgi filmi beğenip güzel bulunduğunu ifade

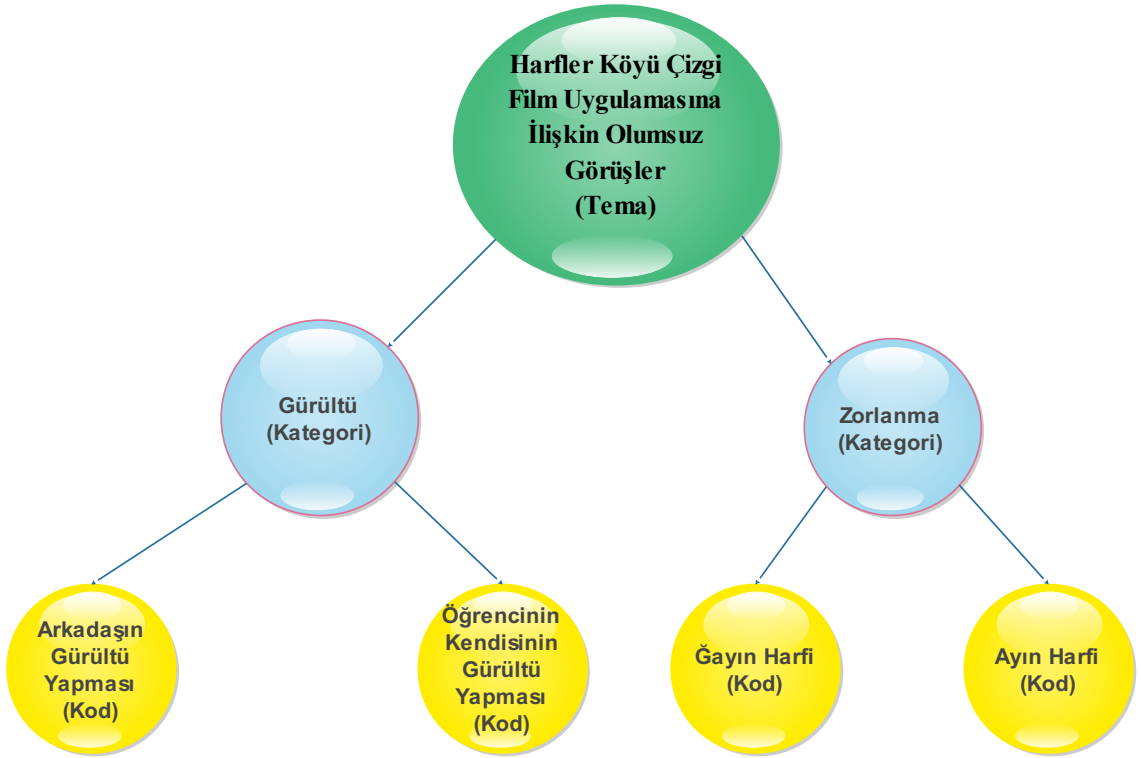
etmiştir. Ö12 ise “Be harfi olmasaydı tekrar izlemezdim, onun davranışlarını çok beğendim” diyerek Be harfi karakterini beğendiğini ifade etmiştir.

Kalıcılık

Harfler Köyü çizgi film uygulamalarına yönelik öğrenci görüşlerinin tespit edildiği bu çalışmada olumlu görüşler temasının kategorisi kalıcılıktır. Öğrenciler çizgi film ile öğrendikleri harflerin akılda kaldığını ifade etmişlerdir. Katılımcılardan Ö11: “Be harfi aklımda daha iyi kaldı bebek ayı çok tatlıydı.”, diyerek be harfini bebek kelimesi ile unutmadığını ifade etmiştir. Benzer şekilde katılımcılardan Ö12: “Cim harfi de ceviz verdi civcive ceketini dikmesi için. Cim vardı çiçeklere su veriyorlardı, cim harfi aklımda kaldı.”, diyerek çizgi filmde geçen olay örgüsünü hatırlayarak cim harfinin aklında kaldığını ifade etmiştir. Yapılan görüşmelerde öğrencilerin harflerin sembolize edildiği kelime ve nesnelere ile harfleri unutmadıkları belirlenmiştir. Örneğin katılımcı öğrencilerden Ö3 “He harfi helikopter sürüyordu o kaldı.”, şeklindeki cümlesi ile he harfini helikopter ile eşleştirerek hatırlamıştır.

Harfler Köyü Çizgi Filmi ile Elif-Ba Harfleri Öğretimine Yönelik Olumsuz Görüşler

4-6 Yaş Kur’an Kursu öğrencilerinin Harfler Köyü çizgi filmiyle Elif-Ba uygulamalarına yönelik görüşlerine ilişkin belirlenen ikinci tema, “Harfler Köyü çizgi film uygulamasına ilişkin olumsuz görüşler” ile ilgilidir. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda oluşturulan bu temanın iki kategorisi olduğu belirlenmiştir. Bunlar zorlanma, gürültüdür. Bu temaya ilişkin model Şekil 2’de yer almaktadır.

Şekil 2: Harfler Köyü Çizgi Filmi İle Elif-Ba Harfleri Öğretimine Yönelik Olumsuz Görüşler Şeması

Zorlanma: 4-6 Yaş Kur'an Kursu öğrencilerinin Harfler Köyü çizgi filmiyle Elif-Ba uygulamalarına yönelik görüşlerine ilişkin kategorilerden biri zorlanmadır. Katılımcılardan **Ö6:** "İzlerken bazı harflerin söylenişi zordu, Se ve Ğayın harfi." ifadesini kullanmıştır. Yine katılımcılardan **Ö11:** "Çizgi filmi izledim, öğrendiğim harfi içimden söyledim ama sözleri söylerken zorlandım, ayın harfi", şeklinde görüşünü bildirmiştir. Öğrencilerin Elif-Ba öğreniminde de telaffuzu zor olan Ayın ve Ğayın harflerini öğrenmede güçlük çektikleri görülmektedir.

Gürültü: 4-6 Yaş Kur'an Kursu öğrencilerinin Harfler Köyü çizgi filmiyle Elif-Ba uygulamalarına yönelik görüşlerine ilişkin kategorilerden biri gürültüdür. Öğrencilerden **Ö10:** "Sessiz olurdum, arkadaşım konuşmasaydı daha çok öğrenirdik" şeklinde görüş bildirirken **Ö7:** "Arkadaşım gürültü yaptı, anlamadım.", diyerek görüşünü ifade etmiştir. Uygulamada bazı öğrencilerin konuşması katılımcıların olumsuz olarak değerlendirmesine sebep olduğu söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Öğrenciler Harfler Köyü çizgi filmi ile Elif-Ba öğretimine yönelik olumlu görüş bildirmişlerdir. İlgili literatürde yapılan çalışma sonuçları ile bu çalışmada elde edilen bulgular arasında paralellik bulunmaktadır: Örneğin, Şentürk-Keskin (2019), yaptıkları çalışmalarında öğrencilerin eğitici çizgi filmlerle ilgili görüşlerinin olumlu olduğunu belirtmiştir.²³ Çelik (2015) de yapmış olduğu çalışmasında öğrencilerin çizgi film ile derse yönelik başarı ve tutum puanlarının arttığını vurgulamıştır.²⁴ Yapılan başka bir çalışmada ise öğrencilerin anlamakta zorluk çektiği ders ve konularda çizgi filmlerin kullanılmasının, öğrencinin öğrenme çabasına olumlu katkı sağladığı tespit edilmiştir.²⁵

Öğrenciler Harfler Köyü çizgi filmi ile Kur'an harflerini öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca katılımcıların çoğu, harfleri çağrıştıran kelimeleri çizgi filmi izledikten sonra öğrendiklerine yönelik görüş bildirmişlerdir. Bu uygulama ile öğrenciler başka bir dilin alfabesini öğrenmişlerdir. Nitekim Rasyid (2016) yaptığı deneysel çalışmada çizgi filmin, öğrencilerin yabancı dil puanlarında artış sağladığı sonucuna ulaşmıştır.²⁶ Yağlı (2022) ise çizgi filmler ile öğrencilerin dinleme ve anlama becerilerinin geliştiğine dikkat çekmiştir.²⁷

Araştırmaya katılan bazı öğrenciler harflerin telaffuzunu öğrendiklerini ve bazı harfleri söylemekte zorlandıklarını ancak çizgi filmde geçtikçe bu harfleri öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Rice (1993), yaptığı çalışmasında çizgi filmlerin yabancı dil öğretiminde telaffuz öğrenmeye yardımcı olduğuna dikkat çekmiştir.²⁸ Susanto (2022) yaptığı çalışmasında çizgi filmlerle yapılan kapsamlı dinlemelerin öğrencilerin telaffuzlarını geliştirdiğini ve öğrenmeyi sevmelerine olanak sağladığını vurgulamıştır.²⁹

Öğrenciler genellikle; çizgi filmlerden yeni bilgiler edindiklerini, bu bilgilerin harfler konusunu öğrenmelerine fayda sağladığını ve harfleri hatırlamada çizgi filmin kendilerine ilham olduğunu düşünmektedirler. Yassaei (2012) çizgi filmlerin dil öğrenme başarısını

²³ Şener Şentürk – Ayfer Keskin. “Rafadan Tayfa Çizgi Filminin Milli ve Evrensel Değerler Açısından Değerlendirilmesi”. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 20 (05 Nisan 2019), 143-157.

²⁴ Serap Özgür Çelik, *7. sınıf basit makineler konusunun film ve çizgi filmlerle öğretiminin tutum ve akademik başarıya etkisi* (Erzincan: Erzincan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015).

²⁵ Türkan vd., “Fen Öğretiminde Çizgi Film Uygulaması: İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarılarının ve Tutumlarının İncelenmesi”, 340-345.

²⁶ Rasyid, “Using cartoon movie to improve speaking skill”, 161-168.

²⁷ Ali Yağlı, “Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Çizgi Filmlerin Kullanılması: Zou Adlı Çizgi Film Örneği”, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1/1 (31 Ocak 2022), 33-53.

²⁸ Allison M Rice, *Teaching With Video* (New York: Macmillan, 1993), 400-464.

²⁹ Susanto Susanto vd., “Students' perception İn Learning Extensive Listening By Using Cartoon Movies”, *Beyond Linguistics (Journal Of Linguistics And Language Education)* 5/1 (2022), 44-51.

artırabileceğini vurgulamıştır.³⁰ Çelik (2015) fen alanında yaptığı çalışmasında çizgi filmlerle öğrencilerin isteyerek öğrendiğini ve olayları daha etkin bir şekilde kavradıklarına dikkat çekmiştir.³¹ Ayrıca Mete (2014) yaptığı araştırmasında çocukların çizgi filmleri yeni bilgiler öğrenme aracı olarak gördüklerini vurgulamıştır.³²

Öğrenciler uygulama sonrasında öğrendikleri harflerin akıllarında kaldığını ifade etmişlerdir. Çizgi film kahramanlarını unutmadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin çizgi filmde yer alan harfleri ilgili çağrışım yapan karakter ve nesnelere hatırladıkları görülmektedir (Elif harfi; elma, Be harfi; bebek, Cim harfi; civciv, Se harfi; sepet, Dat harfi; davul, He harfi; helikopter gibi.). Abdüsselam (2013), animasyon destekli çizgi filmin öğrencilerin kavramsal anlamalarındaki kalıcılığı olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir. Devi-Jena (2022), animasyona dayalı öğretim yaklaşımının, katılımcılarda hafıza ve muhakeme kapasitesinin geliştirilmesinde özellikle etkili olduğuna dikkat çekmiştir.³³ Ateş (2019) yapılandırılmış fen öğretimi alanındaki yaptığı deneysel araştırmasında bilgilerin çizgi filmlerle bilgilerin kalıcılığının arttığına dikkat çekmiştir.³⁴

Araştırmaya katılan öğrenciler Harfler Köyü çizgi filmi ile Elif-Ba öğretimini eğlenceli bulduklarını ifade etmişlerdir. Alan yazında yapılan çalışmalar ile bu çalışmanın bulguları arasında benzerlik bulunmaktadır: Ateş (2009), öğrencilerin çizgi film ile yürütülen dersleri eğlenceli bulduklarına dikkat çekmiştir.³⁵ Ayvacı ve arkadaşları, çizgi filmin fen öğretimi üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmalarında öğretmenlerin gözlemleri neticesinde öğrencilerin çizgi filmlerle yürütülen ders sırasında eğlendikleri sonucuna ulaşmıştır.³⁶

Araştırmaya katılan öğrencilerin uygulamaya yönelik olumsuz görüşleri ise bazı harfleri söylemede zorlanma ve sınıfta bazen gürültü olmasıdır. Öğrenciler peltek Se harfi ve Ğayın harfi gibi söylenmesi zor olan harfleri söylemekte güçlük çektiklerine dikkat çekmişlerdir. Ayrıca uygulama esnasında bazen kendilerinin bazen arkadaşlarının gürültü

³⁰ Shahla Yassaei, "Using Original Video And Sound Effects To Teach English", *English Teaching Forum* 50/1 (2012), 12-16.

³¹ Çelik, 7. Sınıf Basit Makineler Konusunun Film ve Çizgi Filmlerle Öğretiminin Tutum ve Akademik Başarıya Etkisi, 79-87.

³² Uğur Mete, *Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 60-72 Aylık Çocuklar ve Annelerinin Televizyondaki Çizgi Filmler ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi (Batman İli Örneği)* (İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014), 63-69.

³³ Jaishree Devi - Ananta Kumar Jena, "Animation Based Instructional Approach for Learning Attainment and Cognitive Functioning Of Indian Children with Adhd During Covid-19 Crisis", *Emotional And Behavioural Difficulties* 27/1 (02 Ocak 2022), 88-101.

³⁴ Emre Ateş, *Çizgi Filmlerle Fen Eğitimine Bir Aksiyon Örneği* (Erzincan: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019), 54-58.

³⁵ Ateş, *Çizgi Filmlerle Fen Eğitimine Bir Aksiyon Örneği*, 54-58.

³⁶ Hakan Şevki Ayvacı vd., "Animasyon Destekli Çizgi Filmlerin Fen Öğretimine Etkisi: 6. Sınıf Kuvveti Keşfedelim Konusu Örneği", *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* 1/4 (2012), 182-190.

yaptığına vurgu yapmışlardır. Bu noktada katılımcıların yaşlarının beş ile altı arasında olmasının bu durumun yaşanmasına sebep olduğu söylenebilir.

Bu sonuçlar doğrultusunda konu ile ilgili yapılacak araştırmalar için aşağıdaki öneriler yapılabilir:

Araştırma daha kapsamlı olarak farklı illerden ve farklı kurslardan seçilen katılımcılar üzerinde gerçekleştirilebilir.

Araştırma sadece 5 ve 6 yaş çocuklar üzerinde gerçekleştirilmiştir Araştırma farklı yaş gruplarında olan çocuklar üzerinde yapılabilir.

TRT tarafından hazırlanan Harfler Köyü çizgi filmi, 4-6 Yaş Kur'an kurslarında materyal olarak kullanılabilir.

TRT Diyanet tarafından 4-6 Yaş Kur'an kurslarında Elif-Ba öğretimini ve değer eğitimini desteklemek amacı ile farklı çizgi filmler tasarlanabilir.

Kaynakça/Reference

- Abdüsselam, Zennure. *Fen Öğretiminde Çizgi Filmlerin Etkisi: Kuvveti Keşfedelim Örneği*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2013.
- Abuzahra, Nimer vd. "Using Cartoon In Language Classroom From A Constructivist Point Of View". *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL 3* (2016), 229-245.
- Ateş, Emre. *Çizgi Filmlerle Fen Eğitimine Bir Aksiyon Örneği*. Erzincan: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Aytan, Necmi - Tunçel, Hayrettin. "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Çizgi Film Kullanımı". *International Journal of Languages' Education* 1 (01 Ağustos 2015), 235-235. <https://doi.org/10.18298/ijlet.180>
- Ayvacı, Hakan Şevki vd. "Animasyon Destekli Çizgi Filmlerin Fen Öğretimine Etkisi: 6. Sınıf Kuvveti Keşfedelim Konusu Örneği". *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* 1/4 (2012), 182-190.
- Aziz, Zulfadli A - Sulicha, Rina. "The Use Of Cartoon Films As Audio-Visual Aids To Teach English Vocabulary". *English Education Journal* 7/2 (2016), 141-154.
- Baltacı, Ali. "Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli". *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 3/1 (2017), 1-14.
- Berber, Asiye vd. "Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Eğitimde Çizgi Filmin Kullanımına İlişkin Görüşleri". *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 20 (Nisan 2019), 465-492. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.548529>
- Can, Aytekin. *Okulöncesi Çocuklara Yönelik Televizyon Programları İçinde Çizgi Filmlerin Çocukların Gelişimine ve İletişimine Etkileri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Doktora Tezi, 1995.
- Çelik, Serap Özgür. *7. Sınıf Basit Makineler Konusunun Film ve Çizgi Filmlerle Öğretiminin Tutum Ve Akademik Başarıya Etkisi*. Erzincan: Erzincan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015.
- Çinemre, Semra. "Diyanet TV Çizgi Filmlerinin Din Eğitimine Katkısı Açısından İncelenmesi". *Hitit İlahiyat Dergisi* 20/1 (30 Haziran 2021), 81-108. <https://doi.org/10.14395/hid.865718>
- Demiral, Uğur vd. "Çizgi Filmlerde Verilen Eğitimsel Mesajlar; TRT Çocuk Kanalı Örneği". *Journal of International Social Research* 9/45 (2016), 536-545. [10.17719/jisr.20164520632](https://doi.org/10.17719/jisr.20164520632)
- Diyanet İşleri Başkanlığı Öğretim Programı (4 6 Yaş Grubu). Ankara 2014.
- Ekinci, Mithat. *Altyazılı Animasyon Filmlerinin İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Dinlenme Becerileri Üzerindeki Etkisi*. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017.

- Gezer, Uğur - İşcan, Ayşe. "Sosyal Bilgiler Dersinde Çizgi Film Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi". *Anadolu Journal of Educational Sciences International* 13/2 (31 Temmuz 2023), 521-544. <https://doi.org/10.18039/ajesi.1309743>
- Güler, Deniz A. "Soyutun Somutlaştırılması: Çizgi Filmlerin Kültürel İşlevleri". I.Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, ed. Haluk Yavuzer-Mustafa Ruhi Şirin. (İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 2013), 207-216.
- Hacıbektaşoğlu, Elçin Selin. *Kültürel Çalışmalar ve Çizgi Filmlerin Çocuk İzleyici Üzerindeki Etkileri Araştırmaları*. İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- Hasanah, Uswatun - Mirza, Akhmad Ali. "The Effectiveness Of English Cartoon Movie Towards Vocabulary Score". Indonesia: IAIN Palangka Raya, 2016100-119.
- Karasar, Niyazi. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık, 19. Basım, 2009.
- Kaya, Zeynep - Uzoğlu, Mustafa. "Çizgi Filmlerin Eğitim Alanında Kullanılmasıyla İlgili Yapılan Çalışmaların İncelenmesi". *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* 16/Eğitim ve Toplum Özel sayısı (31 Aralık 2020), 6194-6214. <https://doi.org/10.26466/opus.803593>
- Mete, Uğur. *Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 60-72 Aylık Çocuklar ve Annelerinin Televizyondaki Çizgi Filmler İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi (Batman İli Örneği)*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- Rasyid, Suparta. "Using Cartoon Movie to Improve Speaking Skill". *Research In English And Education Journal* 1/2 (2016), 161-168.
- Rice, Allison M. *Teaching with Video* (New York: MacMillan, Inc, 1993).
- Sadioğlu, Ömür vd. "Değerlerin Öğretiminde Çizgi Filmler: Rafadan Tayfa Örneği". *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 19/3 (30 Aralık 2018), 240-251. <https://doi.org/10.17679/inuefd.333173>
- TDK Sözlük*. 07 Aralık 2023. <https://sozluk.gov.tr/?kelime=çizgi film>
- Susanto, Susanto vd. "Students' perception in Learning Extensive Listening by Using Cartoon Movies". *Beyond Linguistika (Journal of Linguistics and Language Education)* 5/1 (2022),44-51. [10.36448/bl.v5i1.2649](https://doi.org/10.36448/bl.v5i1.2649)
- Şentürk, Şener - Keskin, Ayfer. "Rafadan Tayfa Çizgi Filminin Milli ve Evrensel Değerler Açısından Değerlendirilmesi". *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 20 (05 Nisan 2019), 143-157. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.548307>
- Teymuroğlu, Burcu - Oruç, Şahin. "Sosyal Bilgiler Öğretiminde Çizgi Film Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi". *International Journal of Field Education* 2/2 (Aralık 2016), 92-106.
- Tosun, Cemal - Çapcıoğlu, Fatma. "4-6 Yaş Kur'an Kursları Öğretim Programının Dini Gelişim Kuramları Çerçevesinde İncelenmesi". *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi* 5/5 (01 Aralık 2015), 705-720. <https://doi.org/10.14527/pegegog.2015.038>

Türkan, Abdulgani vd. “Fen Öğretiminde Çizgi Film Uygulaması: İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarılarının ve Tutumlarının İncelenmesi”. X. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, 340-345. Rize, 2016.

Yağlı, Ali. “Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Çizgi Filmlerin Kullanılması: Zou Adlı Çizgi Film Örneği”. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1/1 (31 Ocak 2022), 33-53.

Yassaei, Shahla. “Using Original Video and Sound Effects to Teach English”. *English Teaching Forum* 50/1 (2012), 12-16.

Yıldırım, Ali-Şimşek, Hasan. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 8., 2011.